

KÚRIA

Knk.IV.37.390/2015/3.szám

A Kúria a dr. Tordai Csaba ügyvéd által képviselt szervezőnek, a Nemzeti Választási Bizottság (1054 Budapest, Alkotmány u. 3.) ellen, aláírásgyűjtő ív mintapéldányának hitelesítése kapcsán meghozott 64/2015. számú határozatának felülvizsgálata tárgyában, nemperes eljárásban, meghozta az alábbi

v é g z é s t :

A Kúria a Nemzeti Választási Bizottság 64/2015. számú határozatát helybenhagyja.

Kötelezi a szervezőt, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 10.000 (tízezer) forint eljárási illetéket.

A végzés ellen további jogorvoslatnak helye nincs.

I n d o k o l á s

I.

1. A Nemzeti Választási Bizottság (továbbiakban NVB) 64/2015. számú határozatában megtagadta a szervező által 2015. március 13-án benyújtott aláírásgyűjtő ív hitelesítését, amelyen a következő kérdés szerepelt:

„Egyetért-e Ön azzal, hogy a társadalombiztosítási egyéni számlákon kerüljenek feltüntetésre az 1998. január 1-jétől 2010. november 1-ig tartó időszakra a magánnyugdíjpénztárakból az állami társadalombiztosítási rendszerbe visszalépettek magánnyugdíjpénztárban nyilvántartott tagdíjának összegére vonatkozó adatok?”

2. Az NVB a népszavazás kezdeményezéséről az európai polgári kezdeményezésről, valamint a népszavazási eljárásról szóló 2013. évi CCXXXVIII. törvény (továbbiakban Nsztv.) 11. §-ára alapítottn vizsgálta a kérdés hitelesíthetőségét. Indokolásában megállapította, hogy a kérdés az Alaptörvény 8. cikk (3) bekezdés b) pontjára tekintettel nem hitelesíthető, mivel úgy a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Tbj.) 2011. december 31-éig hatályos 4. § 1) pontja, mint egyéb jogszabályok rendelkezései a magán-nyugdíjpénztári tagdíjat járulékként definiálták.

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Tny.) a járulék fogalmára a fenti időszakban - a Tbj. rendelkezéseit tekintette irányadónak.

A Tny. hatályos rendelkezései pedig szintén egyértelművé teszik, hogy a társadalombiztosítási nyugdíj fedezeteként tekint a Tbj.

Knk.IV.37.390/2015/3.szám

szerinti járulékokra. A saját jogú ellátás összege pedig a járulékokkal fedezett időszakhoz és a fizetett járulék alapjához igazodik.

Mivel az NVB a Tny.-t az Alaptörvény 8. cikk (3) bekezdés b) pontja szerinti járulékról szóló törvénynek minősítette, ezért arról népszavazás tartására nem látott lehetőséget.

Az NVB számba vette az 1998 és 2010 között a nyugdíjrendszert érintő alapvető finanszírozási és szervezeti változásokat. Abból megállapította, hogy a hitelesíteni kért kérdés azt a téves látszatot kelti, mintha a társadalombiztosítási egyéni számlára rávezetni kért újabb adatok befolyással lennének a későbbi öregségi nyugdíj összegének megállapítására a korábbi magán-nyugdíjpénztári tagság okán. Utalt arra is, hogy a Tny. 96. § (2) bekezdés i) pontja és a magánnyugdíjról és a magánnyugdíjpénztárakról szóló 1997. évi LXXXII. törvény (a továbbiakban: Mpt.) 120/A. § (8) bekezdése értelmében a társadalombiztosítási egyéni számla tartalmazza a társadalombiztosítási nyugdíjrendszerbe visszalépő tagi kifizetésekkel csökkentett követelésre vonatkozó adatokat. Az NVB ezen indokok alapján megállapította, hogy a megtévesztő jellegre tekintettel a hitelesíteni kért kérdés sértette a Nsztv. 9. § (1) bekezdésében foglalt választói egyértelműség követelményét.

3. A szervező felülvizsgálati kérelemmel fordult a Kúriához, amelyben az Nsztv. 30. § (1) bekezdése alapján az NVB határozatának megváltoztatását és a kérdés hitelesítését kérte.

A szervező vitatta, hogy a magán-nyugdíjpénztári tagdíj adatkénti nyilvántartása érintené a Tny.-beli közteher-kötelem alapját, mértékét, az azzal összefüggő mentességeket, vagy kedvezményeket. Ezért a kérdés hitelesítését az NVB az Nsztv. 11. §-ába ütközően tagadta meg.

A szervező hivatkozott arra is, hogy a hitelesíteni kért kérdés egyértelműsége nem vonható kétségbe, hiszen az abban foglaltakkal úgy a Kormány 1281/2010. (XII. 15.) Korm. határozatában, mint az Országgyűlés 2/2010. (XII. 22.) OGY politikai nyilatkozatában egyetértett. Álláspontja szerint a Tny. anyagi jogilag és eljárási értelemben is úgy kezeli a visszalépett magán-nyugdíjpénztári tagokat, mintha nem lettek volna magán-nyugdíjpénztári tagok. Ezért a visszalépett személyek által fizetett tagdíj - a szervező álláspontja értelmében - ugyanúgy befolyásolja a nyugdíjjogosultságot, mint a nem magán-nyugdíjpénztári tagok által a társadalombiztosítás rendszerébe fizetett nyugdíjjárulék.

II.

A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.

1. A Kúria az NVB határozatát az Nsztv. 30. § (1) bekezdése - figyelemmel az Nsztv. 11. §-ára is - szerinti hatáskörében eljárva, nemperes eljárásban, az Alaptörvény védelme érdekében, elsődlegesen a felülvizsgálati kérelemben foglaltakra tekintettel vizsgálja felül.

2. A Kúria előjáróban rögzíti azt, hogy eljárásában nem a nyugdíjrendszer 1997 óta végbement átalakulását, annak

célszerűségét, jogszerűségét és hatékonyságát, hanem az NVB határozatának alkotmányosságát és jogszerűségét vizsgálta felül. A magyar nyugdíjrendszer 1997-től fokozatos átalakuláson ment át. Azt 1998-tól az úgynevezett vegyes rendszer (biztosítási elemekkel vegyes társadalombiztosítási rendszer mellett létrehozott tőkevárományosi, avagy tőkefedezeti elven működő rendszer) kialakítása és működtetése, majd pedig 2010-ben a magánnyugdíjpénztárak átalakítása és önkéntessé tett működtetése mellett, a társadalombiztosítási rendszer módosított szabályozási koncepciójának megvalósítása jellemzett.

3. A Tny. mai rendszere a születési évtől függően fokozatosan, korosztályonként egységes jelleggel határozza meg a társadalombiztosítási nyugdíjra jogosító öregségi nyugdíjkorhatárt. A költségvetési finanszírozottság mellett további jellemzője az, hogy a nyugellátás összességében - minden biztosított esetében, így a volt magán-nyugdíjpénztári tagok esetében is - egységes elvek alapján, a Tbj.-n alapuló járulékfizetési kötelezettség teljesítéséhez, a kereset és jövedelem összegéhez, valamint az elismert szolgálati időhöz igazodó számításon alapul. Az önkéntességen alapuló öngondoskodást kiegészítő szerepre szorítva, az állam az Alaptörvény XIX. cikk (4) bekezdése értelmében, figyelemmel a 40. cikkben foglaltakra is, a Tny.-ben intézményesített, társadalmi szolidaritáson alapuló egységes állami nyugdíjrendszer működtetését vállalva garantálja az időskorúak megélhetését.

4. A Tny. 2012. március 12-től hatályos, módosított 96/A. §-ában valamennyi biztosítottra kiterjedően, így az elszámolás eredményeképpen a reálhozamhoz hozzájutott és a társadalombiztosítási jogviszonyukat teljes körűen helyreállított, volt magán-nyugdíjpénztári tagok számára is létrehozta a társadalombiztosítási egyéni számlát. A tőkefedezeti elven alapuló rendszerrel (lásd az Mpt. 2010-es módosítását megelőzően hatályos 31. § (2) bekezdését) szemben a társadalombiztosítási egyéni számla „egyenlege” nincs közvetlen összefüggésben az időskori saját jogú ellátás alapjának és összegének megállapításával. A társadalombiztosítási egyéni számla nem a saját jogú nyugellátás anyagi alapja, hanem a társadalombiztosítási szerv számára 1988-tól kezdődően rendelkezésre álló adatok egy részének egyéniesített adatbázisa.

5. Az Nsztv. 9. § (1) bekezdése értelmében „[a] népszavazásra javasolt kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni (...)”.

Az Alkotmánybíróság által 2001-ben [51/2001. (XI. 29.) AB határozat] kidolgozott egyértelműségi teszt értelmében az NVB - és a felülvizsgálat során a Kúria - a népszavazási kérdés választói és jogalkotói egyértelműségét mérlegeli.

A népszavazáshoz való jog - mint alanyi jogként érvényesíthető politikai alapjog - garanciája a felteendő kérdés egyértelműsége. Ebben a körben vizsgálandó az egyértelmű megválaszolhatóság, aminek viszont feltétele az, hogy a népszavazásra feltenni szándékozott kérdés egyféleképpen legyen érthető.

Knk.IV.37.390/2015/3.szám

A választói egyértelműség követelménye szükségképpen magában foglalja azt, hogy a kérdés feleljen meg a magyar nyelv nyelvtani szabályainak, de pusztán azzal nem azonosítható: lényege, hogy a választópolgárok jól értsék, lássák át a kérdés lényegét, érdekét és jelentőségét azért, hogy tudatosan, átgondoltan tudják leadott szavazataikkal az Országgyűlés jogalkotói munkáját meghatározni.

6. A hitelesíteni kért kérdés arra irányult, hogy a társadalombiztosítási egyéni számlán [Tny. 96/A. § (1) és (2) bekezdése] jelenjenek meg jogosultság-keletkeztető adatként a magán-nyugdíjbiztosítás időszakában, 1998. január 1. és 2012. december 31. közötti időben nyilvántartott tagdíjak.

A tőkefedezeti elven működő rendszerben fizetett tagdíjak nyilvántartása, valamint az Alaptörvény által preferált, a társadalmi szolidaritásra és a biztosítási elvre alapozott nyugdíjrendszerben a nyugdíj alapjának és összegének megállapítása között a fentiekben kifejtettek értelmében nincs összefüggés. Ugyanakkor az adattartalom bővítése ennek ellenkezőjét, azt a hamis látszatot kelti a volt magán-nyugdíjpénztári tag, illetve a választópolgár számára, hogy a 2012. december 31-et megelőző időszakban a biztosított után bevallott nyugdíjjárulék pusztán nyilvántartása anyagi jogi jogosultságokhoz vezet a biztosított javára.

7. A kifejtettek értelmében a Kúria megállapította, hogy a kérdés az Nsztv. 9. § (1) bekezdésében foglaltak alapján nem egyértelmű, az sérti a választópolgári egyértelműség követelményét, ezért az NVB jogszerűen tagadta meg annak hitelesítését. A Kúria az NVB határozatát az Nsztv. 30. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

8. Az illetékről a Kúria az illetékekről szóló - módosított - 1990. évi XCIII. törvény 43. § (7) bekezdése megfelelő alkalmazásával határozott.

9. A Kúria az NVB kérdés hitelesítését megtagadó határozatát helybenhagyta, ezért határozatáról az Nsztv. 30. § (4) bekezdése értelmében - határidőben - közleményt tesz közzé a Magyar Közlönyben.

A jogorvoslatot az Nsztv. 30.§ (1) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2015. június 24.

Dr. Kalas Tibor sk. a tanács elnöke, Dr. Hörcherné Dr. Marosi Ildikó sk. előadó bíró, Dr. Balogh Zsolt sk. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő